

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

14. Magister Sententiarum, Alexander Halensis, Guilielmus Parisiensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

largietur, voluntatis libertas violetur. Semper enim ipsa erit quae voluit, & hoc ipso libere voluit, quia quamdiu rationis usus viget, aliter nisi libere, velle non potest. Quod tanta claritate, constantia, instantiaque; S. Bernardus tradit, quasi ex professo Recensitores alius generis libertatis & concordiae cum divina gratia aut alijs quibuscumque; motibus introducentes expugnare niteretur. Quisquis mihi forte non credit, ipsum legat, ipsum terat, & videbit me nihil hyperbolice, sed sinceram veritate protulisse. Quae quidem ad amulsum ex Aug. scriptis, tanquam ex Magistri sui & Magistrorum omnium Coryphaei, doctrina S. Bernardus expressit, cuius etiam verbis propterea quibusdam in locis usus est.

Hugo de S. Victore, Bernardus perquam amicus & coetaneus, doctrinam ejus usque ad ipsa plerumque verba secutus est. Qui cum nullam agnoscat aliam arbitrij libertatem, quemadmodum fuisse & evidenter ex ejus operibus demonstravimus, non potest etiam aliam gratiae & liberi arbitrij concordiam agnoscere, nisi quia quantumcumque; gratia voluntatem efficaciter trahat, semper motus ejus manet voluntarius & ex parte violentiae cogentisque necessitatis, & proinde liber: idque non solum in hac vita, sed etiam in caelo. Quae de re loquitur in hunc modum: *Libertum itaque, arbitrium ex eo dicitur quia est voluntarium. Quod enim boni Angeli non possunt esse mali, non facit necessitas, sed confirmata per gratiam voluntas. Quae in mali non possunt boni esse, non facit ulla coactio, sed voluntas obviata in malo. Et in alio loco: Inde non dicitur libertum arbitrium (quod scilicet in utramque partem possit flexi) sed libertum, id est voluntarium: & boni non necessitate cogente, sed libera voluntate a malo abstinere, & similiter & mali a bono &c. Quo nihil clarius dici potest, ut intelligi possit, gratiam qualemcumque; quae etiam immutabiliter velle facit bonum, libertum relinquere voluntatis arbitrium, quia libere, nulla necessitate coactionis ferri facit in bonum, seu, ut Aug. & Prospero locuti sunt, quia gratia non alienat opus a nostra voluntate, non de nobis quasi dormientibus & in vitis operatur, quasi alius de nobis velle, aut quasi nos non vellemus aut cureremus, sicut fingebant Pelagiani, sed facit ut & nos velemus, ut nos curamus ut nos faciamus, efficiendo videlicet ipsum nostrae voluntatis assensum, quia inquit*

unt, virtus nolentium nulla est, & si cogitur voluntas, jam non vult.

Richardus de S. Victore doctrinam S. Bernardi & Aug. accuratissime in ista concilianda libertatis & gratiae ratione tradidit. Non enim ullam prorsus agnoscit aliam, nisi quia gratia non violentem cogit voluntatem, sed facit ut ipsa voluntas velit: *Libertatis est, inquit, quod consensus eius (voluntatis) extorqueri vel cohiberi (per violentiam) non potest. Potest enim consentire vel non consentire aspirationi divinae (hoc est gratiae Dei) similiter & suggestioni diabolicae, utrumque quidem ex libertate, neutrum oportet ex necessitate. Vis scire ex qua necessitate? audi sequentia: Aliud itaque est habere libertatem & aliud est habere potestatem, libertatis est quod ad aliud voluntatem cogi non potest. Privatio autem potestatis quod ad aliquid boni faciendum sufficiens non est. Sic igitur conciliat Richardus efficaciam gratiae cum libertate voluntatis, quod quantumcumque fortiter operetur, non cogit voluntatem nec extorquet consensus, sed efficit, ut ipsa voluntas ultronee & sponte velit atque consentiat. Nam sententiae istae apud Richardum saepe frequentate sunt.*

Bonum posse est vere posse, sicut cogi non posse est vere liberum esse. Si nulla violentia arbitrium potest sua privari libertate, constat illud summam libertatem habere, cetera arbitrij libertas ab alia cogi non posse. d. Illud in potestate est quod pro arbitrio voluntatis fieri vel praetermitti potest: Illud in libertate habemus ad quod aliena violentia cogi non possumus: e. Aliud est magnum posse, aliud liberum esse &c. Potestatis est quod bonum facere possumus, quamdiu id facere valemus. Libertatis est quod ad nullum seu bonum seu malum inviti cogi possumus. Vbi vides, quod etiam dilucide aliquoties tollit ansam erroris illius, ex quo minus perspicaces imaginantur, hoc ipso quo aliquis liber est voluntate, continuo etiam habere potestatem. Quod & gentiles Philosophi & Pelagianos, & non paucos nostrae & praeteritae aetatis Scholasticos, in controversijs de divina gratia transversos egit. Libertas enim hoc efficit, ut impossibile sit cogi voluntatem sive ad bonum sive ad malum, sed ipsa sponte illud consensu suo voluntario amplecti debet, potestas autem, ut illud etiam re ipsa facere possit ad quod cogi non potest, quae Richardus diversis locis & Bernardus latius prosequuntur:

Richard. p. 1. tract. 1. de statu hinc hominis c. 13.
Ibid. c. 10.
Ibid. c. 23.
Ibid. c. 33.
p. 1. de error. dit. inter. hom. c. 30.

Hugo de S. Victore in summa sent. lib. 3. c. 9.
Ibid. 2. c. 4.

CAPITULUM XIV.

Magister Sententiarum, Alexander Halensis, Guilielmus Parisiensis.

MAGISTER Sententiarum Petrus Lombardus eandem prorsus concordiam gratiae & liberi arbitrij ex professo docet. Nam lib. 2. Sententiarum Distinct. 7. sic loquitur: *Dicimus quod boni tanta gratia confirmati sunt, ut nequeant fieri mali: & mali in malitia obdurati adeo obdurati sunt, ut non valeant fieri boni. Et tamen utriusque habens liberum arbitrium, quia & boni non aliqua cogente necessitate, sed propria & spontanea voluntate per gratiam quidem ad bonum eligunt, & malum respuunt: & mali similiter spontanea voluntate & gratia desistunt bonum vitare & malum sequuntur. Nec aliam sane concordiam docere potest, ut qui ex professo tra-*

dit libertatem arbitrij in eo sitam esse, quod nunquam cogi possit (ut suo nos loco latius vidimus, & omnes ejus antiqui Commentatores exposuerunt) & arbitrium beatorum tanto esse liberius, quanto ad bonum pronius est, quod nihil aliud est quam, quantum gratia potentius in eo operatur, eo magis proprio judicio & voluntate & sensu appetit quicquid appetierit.

Alexander de Hales eundem ipsum conciliationis modum tradit. Nam in p. 2. de Angelorum voluntate loquens, quae propter vehementiam divinae delectationis claritatemque visionis immutabiliter diligunt Deum, cum sibi ex Bernardo objecisset, quod ubi necessitas est, non est

Ibid. dist. 29.
Ibid. sup. l. 6. de grat. Christi
Ibid. sup. l. 6. de grat. Christi

legit. l. 1. p. 7.

